

Список використаних джерел:

1. Вінер М. Актуальний аналіз реформування пенсійної системи / М. Вінер // Аналіз наслідків запровадження нового пенсійного законодавства : матеріали семінару. – К., 2000. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. – Системні вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP.
2. Пути реформирования пенсионной системы / [Ю. Овсиенко, Е. Олевская, В. Русаков, Н. Сухова] // Экономика и математические методы. – 1998. – Т. 34. – № 4. – С. 5–22.
3. Піскупенко В. Моделювання пенсійного забезпечення в Україні / В. Піскупенко // Економіст. – 2003. – № 4. – С. 12–16.
4. Ржевський С. Математичні моделі перспективної солідарної системи пенсійного забезпечення / С. Ржевський, Г. Верещагіна // Економіка України. – 1999. – № 4. – С. 61–66.
5. Ткаченко І. Систематизація чинників впливу на складові витратної частини Пенсійного фонду України / І. Ткаченко // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – 2015. – Вип. 3 (92). – Ч. 2. – С. 103–108.
6. Статистика підприємництва / [П. Вашків, П. Пастер, В. Сторожук, Є. Ткач] ; за ред. П. Вашківа, В. Сторожука. – К. : Слобожанщина, 1999. – 660 с.
7. Общая теория статистики / [А. Спирин, О. Башина и др.] ; под ред. А. Спирина, О. Башиной. – М. : Финансы и статистика, 1995. – 296 с.
8. Кулинич О. Теорія статистики : [підруч. для студ. вищ. нав. закл.] / О. Кулинич. – К. : Вища школа, 1992. – 135 с.
9. Статистика : [підруч.] / [А. Головач, А. Еріна, О. Козирев та ін.] ; за ред. А. Головача. – К. : Вища школа, 1993. – 623 с.
10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пенсійне забезпечення у цифрах і фактах / Міністерство праці та соціальної політики України, Пенсійний фонд України. – К., 2006. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. – Системні вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP.
11. Бюджет Пенсійного фонду України за період 2002–2016 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pfu.gov.ua>.
12. Валовий внутрішній продукт / Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 368:005-029:005.334(045)

Слободянюк Н.О.,

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри фінансів і банківської справи,
*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського*

Янковський В.А.,

магістрант,
*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського*

Огоновська А.О.,

магістрант,
*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг, Україна*

**МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
СТРАХОВИМИ КОМПАНІЯМИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ НЕСТІЙКОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ**

Слободянюк Н.О., Янковський В.А., Огоновська А.О. Моделювання системи антикризового управління страховими компаніями України в умовах нестійкого розвитку економіки. У статті змодельована система антикризового управління страховими компаніями України з метою підвищення ефективності управлінських рішень під час вибору сценарію розвитку компанії на основі мінімізації впливу ризиків в довгостроковій перспективі. Запропонована система має такі блоки: суб'єкт та об'єкт антикризового управління; механізм антикризового управління; інформація зовнішнього середовища; інформація про стан об'єкта антикризового управління; зворотні зв'язки. Систематизоване чинне українське законодавство, що регулює функціонування антикризових механізмів під час ведення страхової діяльності, відповідно до міжнародної Директиви Solvency II. Надана оцінка основних показників страхового ринку України за 2014–2017 рр. Виявлена стала тенденція до щорічного зменшення кількості страховиків на фоні збільшення приросту страхових премій та виплат. Діагностовано фінансовий стан та показники платоспроможності вітчизняних страховиків, що входять до ТОП-10 великих страхових компаній України за даними сайту forinsurer.com, що дало змогу обґрунтувати практичну необхідність до своєчасного впровадження в діяльність системи антикризового управління страховими компаніями.

Ключові слова: страхова компанія, антикризове управління, страховий ринок, мінімізація ризиків, рівень платоспроможності, страхові резерви.

Слободянюк Н.А., Янковский В.А., Огоновская А.О. Моделирование системы антикризисного управления страховыми компаниями Украины в условиях нестабильного развития экономики. В статье смоделирована система антикризисного управления страховыми компаниями Украины с целью повышения эффективности управленческих решений при выборе сценария развития компании на основе минимизации влияния рисков в долгосрочной перспективе. Предложенная система имеет такие блоки: субъект и объект антикризисного управления; механизм антикризисного управления; информация внешней среды; информация о состоянии объекта антикризисного управления; обратные связи. Систематизировано действующее украинское законодательство, регулирующее функционирование антикризисных механизмов при ведении страховой деятельности, в соответствии с международной Директивой Solvency II. Дана оценка основных показателей страхового рынка Украины за 2014–2017 гг. Выявлена устойчивая тенденция к ежегодному уменьшению количества страховщиков на фоне увеличения прироста страховых премий и выплат. Диагностированы финансовое состояние и показатели платежеспособности отечественных страховщиков, входящих в ТОП-10 крупных страховых компаний Украины по данным сайта forinsurer.com, что позволило обосновать практическую необходимость в своевременном внедрении в деятельность системы антикризисного управления страховыми компаниями.

Ключевые слова: страховая компания, антикризисное управление, страховой рынок, минимизация рисков, уровень платежеспособности, страховые резервы.

Slobodyanyuk N.O., Yankovskyi V.A., Ogonovskaya A.O. Modelling of the system of crisis management of insurance companies of Ukraine in terms of unstable economic development. In the paper the system of crisis management of insurance companies of Ukraine is modelled in order to increase the efficiency of managerial decisions when choosing a scenario of company development based on risk minimization in the long run. The proposed system has the following blocks: subject and object of crisis management; mechanism of crisis management; information about the environment; information on the state of the object of crisis management; feedback. The current Ukrainian legislation regulating the functioning of crisis management mechanisms in the conduct of insurance activities is systematized in accordance with the International Solvency II Directive. Estimation of the main indicators of the insurance market of Ukraine for 2014–2017 is given. A steady tendency towards the annual decrease in the number of insurers against the background of an increase in the growth of insurance premiums and payments is revealed. The financial status and solvency indices of domestic insurers included in TOP-10 of the major insurance companies of Ukraine according to the site forinsurer.com were diagnosed, which allowed substantiating the practical necessity for timely introduction into the activity of the system of crisis management of insurance companies.

Key words: insurance company, crisis management, insurance market, risk minimization, solvency margin, insurance reserves.

Постановка проблеми. Страховий ринок України нині характеризується нестабільністю в своєму розвитку, недосконалим чинним законодавством в сфері регулювання страхових відносин, високим ступенем недовіри з боку населення до страхових послуг тощо. Невирішеними залишаються питання підвищення рівня капіталізації страхових компаній й реформування механізмів регулювання діяльності страхових посередників, актуаріїв, аджастерів, сюрвеєрів тощо. В сукупності негативний вплив світової економічної кризи призводить до погіршення фінансової стійкості та платоспроможності страховиків. Необхідними є своєчасна ідентифікація та оцінка впливу групи ризиків на діяльність страховика та прогнозування вірогідності банкрутства страхової компанії з метою мінімізації такого впливу й вибору подальшого сценарію розвитку подій. Актуальним в цьому напрямі є моделювання системи антикризового управління страхової компанії як захисту фінансових інтересів й покращення фінансового стану страховика в довгостроковому періоді.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розробку фундаментальних питань теорії та практичного застосування системи антикризового управління страховими компаніями зробили зарубіжні і вітчизняні вчені. Серед них слід назвати таких, як В.Д. Базилевич, І.О. Бланк, О.Д. Вовчак, С.А. Ачкасова, С.С. Осадєць, К. Пірсон, Дж. Клер, А.А. Супрун, О.О. Шевчук. Але варто відзначити, що питанню

подальшого вдосконалення складових системи антикризового управління страховими компаніями та її відповідності сучасним кризовим реаліям, які присутні на страховому просторі України, приділено незначну увагу.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в моделюванні системи антикризового управління страховими компаніями, яка дасть можливість підвищити ефективність управлінських рішень під час вибору сценарію розвитку компанії на основі мінімізації впливу ризиків в довгостроковій перспективі.

Виклад основного матеріалу. Необхідність впровадження в практичну діяльність страхової компанії відповідної системи антикризового управління викликана тенденціями розвитку страхового ринку України за останні роки. Так, авторами в табл. 1 надана оцінка показників розвитку вітчизняного страхового ринку за 2014–2017 рр.

Отже, у 2014–2017 рр. на фоні щорічного збільшення темпів приросту страхових премій спостерігається стала тенденція до зниження кількості страхових компаній: у 2016 р. загальна кількість компаній зменшилась на 14,1%, або на 51, порівняно з 2015 р. Варто відзначити, що за I півріччя 2017 р. кількість компаній, що займаються страхуванням життя, збільшилась на 24,1% порівняно з 2016 р., але це не змінило тенденцію до зменшення загальної кількості компаній. Тобто можна констатувати, що кількість страховиків за інших рівних умов зменшується через їх неспроможність виконувати зобов'язання перед страхувальниками, що

Таблиця 1

Основні показники страхового ринку України за 2014–2017 рр. (млн. грн.)

Показник	Рік				Темпи приросту, %		
	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р. (I півріччя)	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016
Кількість компаній	382	361	310	300	-5,5	-14,1	-3,2
СК “non-Life”	325	312	271	264	-4	-13,1	-2,6
СК “Life”	57	49	29	36	-14,0	-40,8	24,1
Валові страхові премії, млн. грн.	26 767,3	29 736,0	35 170,3	21 222,8	11,1	18,3	-39,7
зокрема, зі страхування життя	2 159,8	2 186,6	2 756,1	1 245,1	1,2	26,0	-54,8
Валові страхові виплати, млн. грн.	5 065,4	8 100,5	8 839,5	4 783,9	59,9	9,1	-45,8
зокрема, зі страхування життя	239,2	491,6	418,3	265,9	105,5	-14,9	-36,4
Страхові резерви	15 828,0	18 376,3	20 936,7	20 778,1	16,1	13,9	-0,8
зокрема, резерви зі страхування життя	5 306,0	6 889,3	7 828,2	12 980,6	29,8	13,6	65,8
зокрема, технічні резерви	10 522,0	11 487,0	13 108,5	7 797,5	9,2	14,1	-40,5
Загальні активи СК	70 261,2	60 729,1	56 075,6	55 173,3	-13,6	-7,7	-1,6
Обсяг сплачених статутних капіталів	15 120,9	14 474,8	12 661,6	12 758,4	-4,3	-12,5	0,76

Джерело: узагальнено та систематизовано авторами на основі [5]

Таблиця 2

Оцінка фінансового стану та платоспроможності українських страхових компаній за 2015–2016 рр.

Показник	«ОРАНТА»		“UNIQA”		“UPSK”		“PZU”		«АХА Страхування»	
	2015 р.	2016 р.	2015 р.	2016 р.	2015 р.	2016 р.	2015 р.	2016 р.	2015 р.	2016 р.
Коефіцієнт платоспроможності (> 0,5)	0,41	0,35	0,34	0,36	0,61	0,60	0,17	0,19	0,44	0,43
Коефіцієнт фінансування (< 1)	1,43	1,87	1,98	1,79	0,63	0,68	4,88	4,37	1,25	1,31
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (> 0, збільшення)	-0,57	0,17	0,57	0,22	0,002	0,00003	0,41	0,3	0,18	0,11
Коефіцієнт швидкої ліквідності (> 0,6–0,8)	1,66	2,48	4,59	3,87	24,07	15,63	2,0	1,84	17,76	19,8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (> 0,1)	1,38	2,06	5,36	2,65	22,84	14,68	0,84	0,57	14,0	15,4

Джерело: розраховано авторами на основі [6–10]

спричиняє ліквідацію або реорганізацію страховика з іншими більш стабільними компаніями, тобто відбувається концентрація ринку.

В табл. 2 представлено результати діагностики фінансового стану й платоспроможності страхових компаній «ОРАНТА», «UNIQA», «UPSK», «PZU», «АХА Страхування». До вибірки потрапили страховики, які, згідно з даними сайту forinsurer.com, входять до ТОП-10 великих страхових компаній України.

Розрахунки показників дають змогу зробити такі висновки.

1) Коефіцієнт платоспроможності. Цей показник знаходиться в нормативному значенні тільки у компанії «UPSK» (у 2015–2016 рр. коефіцієнт складав 0,6), найближчою серед інших страхових компаній до нормативного значення була «АХА Страхування» (значення показника – 0,44). Ці результати показали, що власники страхових компанійкладають малу частку власних коштів у діяльність своїх компаній. Страховики залежні від зовнішніх умов на ринку та від кредиторів, збільшується ризик непогашення боргів та виплати страхових платежів у довгостроковій перспективі.

2) Коефіцієнт фінансування. Значення коефіцієнта знаходиться в допустимих рамках тільки у компанії «UPSK» (у 2015–2016 рр. коефіцієнт складав 0,63 та 0,68 відповідно). Найгірший результат у ком-

панії «PZU» (у 2015 р. – 4,88, у 2016 р. – 4,37). Компанія «UNIQA» покращила значення цього показника у 2016 р. на 0,19 порівняно з 2015 р. Це означає, що страховики залучають більше позикових коштів, ніж своїх власних, це є наслідком першого показника. Тобто можна стверджувати, що аналізовані вітчизняні страховики знаходяться в ризиковій ситуації, їх фінансова стійкість сягає критичного значення.

3) Коефіцієнт рентабельності власного капіталу. Усі страховики, окрім страхової компанії «ОРАНТА» (за 2015 р. у компанії був зафіксований збиток (значення показника становило -0,57), мають нормативне значення показника. Найбільш привабливою для інвесторів за значенням цього показника можна вважати компанію «UNIQA» (за 2015 р. показник склав 0,57), а також «АХА Страхування».

4) Коефіцієнт швидкої ліквідності. Усі страховики мають позитивні значення за цим показником. Найкраще значення у компанії «UPSK» та «АХА Страхування». Усі страховики мають можливість покрити свої короткострокові зобов'язання.

5) Коефіцієнт абсолютної ліквідності. Найкраще значення у компанії «UPSK» та «АХА Страхування». Усі страховики мають можливість покрити свої короткострокові зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів.

Таким чином, проаналізувавши фінансовий стан українських страховиків, можна стверджувати, що компанії мають можливість відповідати за своїми зобов'язаннями в короткостроковій перспективі, але значення показника автономії і фінансування викликають стурбованість. Вітчизняні страховики залежні від зовнішніх умов на ведення своєї діяльності і мають великі ризики по несплаті своїх обов'язків згідно з умовами страхових контрактів у найближчому майбутньому, тому, на наш погляд, питання розробки ефективної моделі антикризового управління страховими компаніями є як ніколи актуальним.

Авторами була розроблена система антикризового управління страховими компаніями (рис. 1), що складається з суб'єкта управління та об'єкта управління. Суб'єкти системи антикризового управління страховими компаніями поділяються на внутрішні (власники (акціонери) компанії, антикризовий відділ (фінансові менеджери)) та зовнішні (державні суб'єкти (центральні органи державної влади, наприклад Нацкомфінпослуг) та недержавні суб'єкти (інформаційні, консалтингові організації, інші страхові компанії)). Об'єктом системи антикризового управління страховими компаніями є сукупність фінансово-економічних ризиків, що спонукає виникнення та поглиблення кризи в діяльності (виявляється зменше-

ним обсягом отриманих премій, натомість збільшенням страхових виплат та неспроможністю виконувати свої поточні та довгострокові зобов'язання); активи, капітал, фінансові потоки страховика.

Механізм антикризового управління страховими компаніями є певною структурою, до якої входять такі елементи: цілі, функції, стратегії та методи, завдання антикризового управління страховими компаніями.

Метою антикризового управління страховиками є мінімізація впливу ризиків на діяльність страховиків та підвищення ефективності його діяльності під час здійснення характерних операцій у короткостроковій та довгостроковій перспективі.

Основними завданнями системи антикризового управління страховими компаніями є проведення постійного моніторингу зовнішнього та внутрішнього середовища компанії; розробка заходів щодо зниження впливу зовнішніх факторів на діяльність страховика; прогнозування можливості виникнення кризових явищ усередині компанії; підвищення гнучкості управління компанією в кризових ситуаціях; розробка випереджувальних планів щодо методів антикризового управління; управління процесом виходу компанії з кризи та нейтралізації наслідків.

До функцій антикризового управління страховиками можна віднести аналіз (для своєчасної оцінки

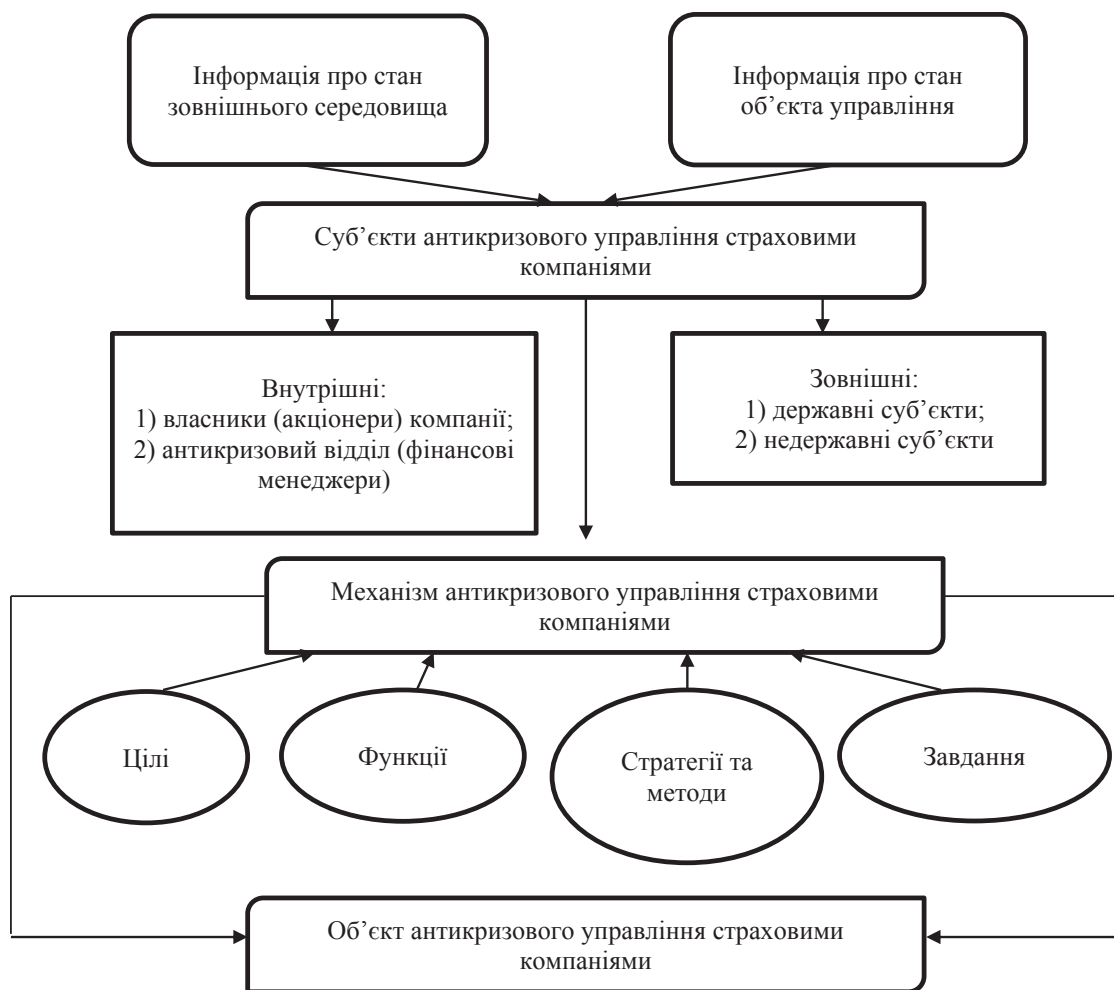

Рис. 1. Система антикризового управління страховими компаніями

Джерело: авторська розробка

безперервного процесу страхової діяльності); планування (на короткостроковий і довгостроковий періоди, затверджує планові завдання страхової компанії); контроль (порівнює фактичні результати, отримані страховиком від своєї основної діяльності, із запланованими показниками та виявляє причини можливих відхилень); стимулювання (пропонуються заходи щодо підвищення інвестиційної активності компанії, що дасть у майбутньому можливість покращити фінансову стійкість страховика та його страховий портфель).

До стратегій антикризового управління страховими компаніями можна віднести стратегію стабілізації; стратегію скорочення; стратегію реструктуризації; стратегію попередження кризи та підготовки до її появи; стратегію вичікування переходу кризи до зрілого етапу для успішного її подолання; стратегію стабілізації ситуації за допомогою використання резервів та додаткових ресурсів.

Система антикризового управління страховими компаніями представлена такими методами: санація; даунсайзинг (метод, який дає змогу компанії пристосуватися до умов зовнішнього та внутрішнього середовища шляхом ліквідації деяких підрозділів та кількості персоналу для відповідності реального попиту на страхові послуги ринковим можливостям); ліквідація; злиття; модернізація; реструктуризація; регуляризація (механізм сучасного управління компанією, який виявляється у створенні комплексної системи фінансового контролю, системи управлінського обліку та стратегічного планування тощо); диверсифікація (створення ефективної системи перестрахування страхових ризиків компанії та оптимізація страхового портфеля); реінжиніринг (скорочення зайвих операцій у страхових-процесах, підвищення продуктивності праці серед персоналу, зменшення часу обслуговування клієнтів за одночасного збільшення якості наданих послуг) тощо.

Функціонування запропонованої системи антикризового управління страхової компанії регламентується чинним національним законодавством у сфері страхового ринку відповідно до міжнародної Директиви Solvency II.

1) Закон України «Про страхування» від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР [1]. У цьому Законі є розділ III «Забезпечення платоспроможності страховиків», який визначає вимоги до платоспроможності страховиків, регулює питання страхових резервів страховиків (визначені види таких резервів, механізм їх формування та нормативні значення), характеризує особливості ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності страховиків тощо.

2) Указ Президента України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг» (далі – Нацкомфінпослуг) від 23 листопада 2011 р. № 1070/2011 [2]. Це положення регулює основні завдання та функції державного колегіального органу, який підпорядкований Президенту України та підзвітний Верховній Раді України, тобто ця комісія є фактично регулятором страхового ринку в Україні, а також отримала повноваження від держави та, окрім своїх основних функцій, розробляє власні нормативно-правові акти щодо питання забезпечення належного рівня платоспроможності та створення системи мінімізації ризиків у страхових компаніях.

3) Розпорядження Нацкомфінпослуг «Про затвердження Вимог до організації і функціонування сис-

теми управління ризиками у страховика» від 4 лютого 2014 р. № 295 [3]. На наш погляд, це найбільш спеціалізований нормативно-правовий акт щодо антикризового управління страховою компанією. В ньому прописані вимоги до вітчизняних страховиків створити систему антикризового управління для мінімізації впливу окремих ризиків. Також цей нормативно-правовий акт відокремлює певну класифікацію ризиків для страховиків, а саме андеррайтинговий ризик, ринковий ризик, ризик дефолту контрагента, операційний та ризик учасника фінансової групи. Це розпорядження регламентує процес реалізації управління ризиками та стратегію управління ризиками страховиків (яка повинна містити мету управління ризиками; класифікацію ризиків; карту ризиків; допустимі межі ризиків; опис процедур управління ризиками та опис механізму забезпечення платоспроможності страховика; порядок взаємодії між виконавчим органом страховика, наглядовою радою та структурним підрозділом, що виконує функцію управління ризиками тощо).

Варто окремо виділити міжнародну Директиву Solvency II, яка була прийнята у листопаді 2009 р., це нормативно-правовий акт Європейського Союзу, який встановлює вимоги до процесів регулювання діяльності страховиків і страхових груп. В цій Директиві виділяються такі компоненти структури для нагляду за діяльністю страховиків: 1) кількісні вимоги (переважно вимоги до платоспроможності страховиків); 2) якісні вимоги; 3) вимоги до розкриття інформації [4]. Іншими словами, це певна логічно-структурована концепція ризико-орієнтованого підходу до реалізації регулювання і нагляду за діяльністю страхових компаній. На відміну від Solvency I, нова директива під час прийняття повинна була враховувати такі цілі: відповідати сучасним змінам в страхуванні, управлінні ризиками, фінансових технологіях і пруденційних стандартах; раціоналізувати нагляд за діяльністю страхових груп з урахуванням їх економічної діяльності; забезпечити взаємодію між наглядовими органами (регуляторами); приділяти більше уваги проблемам регулювання груп страхових компаній; зменшити ризик того, що страховик не зможе задовольнити висунуті до нього вимоги тощо. Ця Директива в Європейському Союзі повинна була повністю вступити в дію у 2016 р. Згідно з останніми даними українські страховики перейдуть на враховані в Директиві стандарти у 2018 р.

Основною задачею на найближчі роки є внесення певних змін у вищевказані Закони з урахуванням сучасних тенденцій, що відбуваються на страховому ринку України, та впровадженням міжнародних актів для підвищення конкурентоспроможності та фінансової стабільності вітчизняних страхових компаній.

Висновки. Суттєве погіршення фінансової стійкості та платоспроможності страховика є потенційною загрозою та вірогідністю настання його банкрутства. Саме тому своєчасне запровадження антикризової системи управління дасть змогу не тільки оздоровити стан компанії, але й в перспективі згенерувати стратегію її стабільного розвитку. Авторами змодельована система антикризового управління страховими компаніями, що має такі елементи: суб'єкт та об'єкт антикризового управління; механізм антикризового управління; інформація зовнішнього середовища та про стан об'єкта антикризового управління. Запровадження

ефективної системи антикризового управління у страхових компаніях України дасть можливість зменшити вплив ризиків та заздалегідь попередити їх або ліквідувати. Перспективами подальших наукових досліджень є практична апробація системи антикризового управління страховими компаніями, а також розробка алгоритму дій страховиків під час вибору однієї з можливих стратегій антикризового управління.

джен є практична апробація системи антикризового управління страховими компаніями, а також розробка алгоритму дій страховиків під час вибору однієї з можливих стратегій антикризового управління.

Список використаних джерел:

1. Про страхування : Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
2. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг : Указ Президента України від 23 листопада 2011 р. № 1070/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1070/2011>.
3. Про затвердження Вимог до організації і функціонування системи управління ризиками у страховика : Розпорядження Нацкомфінпослуг від 4 лютого 2014 р. № 295 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0344-14>.
4. On the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II) : Directive of 25 November 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.tsb.org.tr/images/Documents/SolvencyIIDirektifi.pdf>.
5. Офіційний сайт страхового журналу «Фориншурер» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.forinsurer.com>.
6. Офіційний сайт страхової компанії НАСК «ОРАНТА» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oranta.ua/ukr/main.php>.
7. Офіційний сайт страхової компанії «UNIQA» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uniqa.ua>.
8. Офіційний сайт страхової компанії «PZU» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pzu.com.ua>.
9. Офіційний сайт страхової компанії «UPSK» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://upsk.com.ua>.
10. Офіційний сайт страхової компанії «АХА Страхування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://axa-ukraine.com>.
11. Слободянюк Н.О. Моделирование системы управления страхованием реальных инвестиций / Н. Слободянюк, О. Пишна // Инфраструктура рынка. Раздел журнала: Гроші, фінанси і кредит. – 2017. – № 6. – С. 219–223.

УДК 336.76

Стеценко Б.С.,

кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри фінансів,

*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ

Стеценко Б.С. Транспарентність як ключовий фактор розвитку інституційної фінансової інфраструктури в Україні. У статті аналізуються проблеми інформаційного забезпечення функціонування фінансових посередників в Україні. Оцінюються прагматичні підходи вітчизняних фінансових інституцій до розбудови власної інформаційної стратегії. Визначено вплив інформаційних стратегій на результати діяльності різних суб'єктів інституційної фінансової інфраструктури. Окреслено ендегенні фактори низької транспарентності інституційної фінансової інфраструктури. Обґрунтовано заходи, спрямовані на підвищення транспарентності діяльності фінансових інституцій в Україні.

Ключові слова: фінансова інфраструктура, фінансові інституції, фінансові посередники, інформація, транспарентність.

Стеценко Б.С. Транспарентность как ключевой фактор развития институциональной финансовой инфраструктуры в Украине. В статье анализируются проблемы информационного обеспечения функционирования финансовых посредников в Украине. Оцениваются прагматичные подходы отечественных финансовых институций к развитию собственной информационной стратегии. Определено влияние информационных стратегий на результаты деятельности различных субъектов институциональной финансовой инфраструктуры. Очерчены эндогенные факторы низкой транспарентности институциональной финансовой инфраструктуры. Обоснованы меры, направленные на повышение транспарентности деятельности финансовых институций в Украине.

Ключевые слова: финансовая инфраструктура, финансовые институции, финансовые посредники, информация, транспарентность.